

Učiteljski glasnik Sindikata hrvatskih učitelja

Pčelica, glasnik Splitsko-dalmatinske županije

Komiža, grad u kojem je smještena najudaljenija otočna škola Splitsko-dalmatinske županije.

Foto: Stjepan Tafra

U ovom broju pročitajte :

Proračunom za 2016. smanjeno izdvajanje za MZOS	2
Škotska – zemlja koja shvaća važnost obrazovanja	3
OŠ Komiža - primjer uspješne suradnje s lokalnom zajednicom	4
Zaboravljene učiteljice i znanstvenice Dalmacije	6
Stručno usavršavanje je pravo i obveza	7
Informacije	8

Proračunom za 2016. godinu smanjeno izdvajanje za MZOS

U proračunu nove Vlade sredstva namijenjena Ministarstvu obrazovanja znanosti i sporta smanjena su za čak 158,1 milijuna kuna, tj. 1,1 % u odnosu na 2015. g.

Iako je prilikom predstavljanja smjernica rada nove Vlade ista najavila postupno izjednačavanje izdvajanja za obrazovanje i znanost s europskim prosjekom, to se nije dogodilo.

Podsjetimo da posljednjih osam godina u Hrvatskoj vlada trend postepenog smanjenja ulaganja u obrazovanje, iako su zemlje Europske unije u strategiji obrazovanje predvidjele postepeno povećanje ulaganja u obrazovanje. Zemlje Europske unije postavile su za cilj ulaganje od 5 % BDP-a u obrazovanje.

Zemlje koje su doživjele gospodarski procvat shvatile su da će ih do takve pozicije dovesti upravo dobro

Bivši ministar Vedran Mornar nije znao kako bi potrošio 93 milijuna kuna, pa ih je vratio u proračun.

Podsjetimo se da je u rujnu prošle godine odbijen zahtjev sindikata za vraćanjem oduzetog dodatka za vjernost s obrazloženjem da za takva izdvajanja nema novaca.

Ostaje nam vidjeti zašto je hrvatska Vlada odustala u samo mjesec dana od planiranih smjernica.

Mate Ilić, dr. sc.

Ured državne uprave u Splitu ne poštuje Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama

Povjerenstvo za viškove i manjkove Splitsko-dalmatinske županije pod pritiskom je s namjerom opstrukcije njegovog rada posljednjih godinu i pol dana.

Iako voditeljica Odsjeka za prosvjetu, kulturu informiranje, šport i tehničku kulturu nije članica Povjerenstva, na sve je načine pokušavala nametnuti svoje odluke, pa čak i zabranjuje održavanje sastanaka.

Na skupovima ravnatelja predstavnici Ureda otvoreno su pozivali ravnatelje da ne moraju poštivati odluke Povjerenstva.

Članovi povjerenstva ispred SHU-a su već nekoliko puta pismeno intervenirali o navedenim događajima Ministarstvu Uprave, MZOS-u i predsjednici SHU-a.

Tinka Zemunik

Škotska – zemlja koja je shvatila važnost obrazovanja

Posljednjih godina na početku svake nastavne godine u medijima osvanu „analize“ rada učitelja u hrvatskim školama.

Činjenica da o problematici radnog vremena i plaće za rad pišu ljudi koji ne žele shvatiti kompleksnost učiteljskog posla, sama po sebi je zastrašujuća. Kada se ovakvim ocjenama pridruže ljudi koji su radili u razredima prije osamostaljenja Hrvatske, a od tada su obavljali ministarske, a onda ravnateljske dužnosti i usude se reći kako su učitelji za posao kojeg obavljaju preplaćeni, kao što je to napravila nedavno Ljilja Vokić, onda me to žalosti.

Zato ču pokušati saznati u kakvim uvjetima rade naše kolege u drugim zemljama, kako bismo mogli doći do slike koja će nam prikazati hrvatske učitelje u svjetlu u kojem zaista jesu- potplaćeni i preopterećeni čudotvorci koji uspijevaju održavati obrazovni sustav i žele raditi na njegovom razvoju.

Počela sam sa Škotskom, s obzirom na to da je ona po broju stanovnika, površini i ljepotama slična Hrvatskoj. I tu otprilike završava svaka sličnost.

Ova zemlja ima oko četiri puta veći BDP od Hrvatske i iznosi oko 230 milijardi USD.

Primanja su neusporedivo viša

Početna plaća učitelja iznosi oko 17 700 kn, a ovisno o godinama staža i uvjetima rada može doseći čak i 30 000 kn mjesечно, a mentorima i savjetnicima čak i 80 000 kuna.

Škoti su već odavno shvatili koja je važnost obrazovnog sustava i ulažući u obrazovni sustav nadoknadili su nedostatke svoje zemlje uvjetovane udaljenošću od kopna.

Potpuna je neistina da su učitelji u Škotskoj zaduženi većim brojem sati od učitelja u Hrvatskoj, kako se prikazuje u hrvatskim medijima.

Ukupno tjedno radno vrijeme tako iznosi 35 sati, za razliku od Hrvatske u kojoj su tjedne radne obveze učitelja zaposlenog na puno radno vrijeme 40 sati.

Od toga učitelj u Škotskoj odradi od 18 do maksimalno 22,5 sati redovne nastave tjedno.

Redovna nastava je svaki rad (kontakt) s učenicima. Čak i dežurstvo za vrijeme učeničkih odmora, ali i putovanje iz škole u školu ako je učitelj zaposlen u dvije škole.

Učitelji rade ukupno 195 dana, a godišnji odmor traje 40 radnih dana.

Škotska izdvaja već sada 5,1 % svog BDP-a za obrazovanje, što je više od europskog prosjeka, a galaksijama daleko od trenutnog odnosa prema obrazovanju u Hrvatskoj.

Prava je šteta što ne koristimo najbolja iskustva uspješnih.

Ana Hinić

OŠ Komiža kao primjer suradnje škole s lokalnom zajednicom

Na otoku Visu, udaljenom 45 kilometara od Splita, u Komiži, udaljenoj desetak kilometara od brodskog pristaništa u gradu Visu, nalazi se Osnovna škola Komiža. Smještena u Školskoj ulici, u kojoj je škola i osnovana krajem 19. st., danas broji tek nešto više od osamdeset učenika.

Prije stotinu godina Komiža je imala čak pet osnovnih škola

U vremenu nastanka škole, ovo je mjesto imalo četiri puta više stanovnika i čak deset puta više osnovnoškolaca nego danas. Nastava se odvijala i u četiri područne škole, a neke su bile čak smještene u privatnim kućama.

Vidljivo je iz ovih podataka pred kakvim se izazovima nalazi obrazovanje u ovom udaljenom gradu Splitsko-dalmatinske županije, i kakav dragulj bi trebali predstavljati učitelji koji rade u ovakvim uvjetima.

Foto: Stjepan Tafra

Foto: Mladen Šcerbe

Zato smo i odlučili istaknuti rad ove osnovne škole, a posebno rad učitelja geografije i povijesti Vlade Valentića.

Ova škola, naime, organizira i inače brojne aktivnosti za učenike, a jedna od njih je suradnja škole s lokalnim ribarima, u koju je ukomponirala i upoznavanje s prirodnim ljepotama i tradicijskim zanimanjima po kojima je Komiža poznata.

Odakvu bismo nastavu trebali poticati, a ne gasiti

Svake godine Škola i učitelj Vlado Valentić održavaju sate nastave u prirodnom okruženju posjećujući Brusnik, Svetac, Biševo i Palagružu. Šteta je što u takav vid edukacije obrazovni sustav inače ne samo da ne ulaže sredstva, nego takav dragocjen oblik nastave niti ne priznaje.

Nastava budi razumijevanje i još malo ljubavi prema zavičaju.

Učenici uče soliti ribu, a učenička zadruga zarađenim novcem financira putovanja učenika

Lokalni ribari učenike daruju i morskim mačkama bjelicama.
Učenici ribu sole i suše, pa ih na Badnjak i pred Uskrs, ili u vrijeme regate Palagruzone prodaju na štandu.
Za kupovinu ovih slasnih porcija treba se na vrijeme predbilježiti ukoliko niste iz Komiže, jer se sve unaprijed, i u vrlo kratkom vremenu rasprodaju.
S novcem kojeg učenici koji djeluju unutar učeničke zadruge pri Školi zarade, financiraju se daljnja putovanja.

Foto: Mladen Šćerbe

Foto: Mladen Šćerbe

Na otocima se kupi i nakupljeni otpad.

Tako su nastavom objedinjeni, uz predmete povijest i geografiju, i tjelesna i zdravstvena kultura, biologija i građanski odgoj.

Ovakva iskustva trebala bi odgojno-obrazovnom sustavu služiti kao primjer dobre prakse.

Za MZOS je ovakav rad dio problema, umjesto da u njemu vidi rješenje

Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa je izdavanjem Pravilnika o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi 2014. g. pokazalo da ne prepoznaće i ne cijeni ovakav rad učitelja. Ovim Pravilnikom znatno je smanjen broj sati kojima se priznaje ovakav rad kao redoviti rad s djecom.

Dozvolimo li da se ovakvi oblici nastave potpuno ugase, nećemo se moći opravdati pred budućim generacijama koje će biti zakinute.

Drugi problem, o kojem naši mjerodavni niti ne razmišljaju, jest činjenica da će u skoroj budućnosti trebati pronaći načine motiviranja učitelja koji bi dolazili raditi u ovakva prekrasna, ali na žalost izolirana mjesta ako ne želimo da ona umru...

Tanja Bulić

Zaboravljene učiteljice i znanstvenice Dalmacije

U mjesecu u kojem obilježavamo dan u kojem se sjećamo borbe žena za ostvarenje građanskih prava, a koja danas neke od žena još uvijek nemaju, prisjetit ćemo se nekih učiteljica i znanstvenica iz Dalmacije.

Sve su te hrabre žene, osim što su se bavile učiteljskim ili znanstvenim pozivom, nastojale poboljšati ne samo položaj žena, nego i djece.

Za knjige Dike Marjanović Radice zna gotovo svaka kuća u Dalmacija. Većina ljudi joj je zahvalna jer je uspjela sačuvati kulinarsku tradiciju Dalmacije, ali mali broj ljudi zna da je ona bila i učiteljica domaćinske škole. Predavanja koja je održavala mladim djevojkama nije vodila samo u Splitu i Sinju, nego i u svim dijelovima Dalmatinske zagore.

Prekrasan Katanijev ljiljan svoje ime može zahvaliti Mariji Seleban de Cattani koja je živjela krajem 18. i u 19. st. u Splitu, i u njegovoj blizini pronašla novu vrstu ljiljana koji je po njoj i dobio ime.

Aida Koludrović je bila prva ravnateljica Etnografskog muzeja u Splitu, a Split se može podići i time što je prva žena u Vladi Hrvatske bila baš iz ovoga grada. Njeno ime je Anka Berus, a djevojačko prezime Znidaršić. Ova se zanimljiva učiteljica nakon studiranja u Ljubljani vratila u rodni grad gdje je radila u Realnoj gimnaziji. Bila je jako popularna među mладима, a aktivno je sudjelovala u borbi za radnička prava i građanska prava žena.

Učiteljica Marija Družetić bila je pak upraviteljica Ženske obrtničke škole u Splitu dvadesetih godina prošlog stoljeća, kada su ovakva mjesta bila u pravilu rezervirana za muškarce.

I na kraju ću spomenuti jednu ženu koja nije bila učiteljica, ali je za vrijeme u kojem je živjela bila iznimno obrazovana i inspirirala je svoga brata – Marka Marulića – za brojna djela koja je pisao za nju i njene sestre na hrvatskom jeziku. Bira, pravim imenom Elvira plemenita Pecenić-Marulić, bila je jedna od prvih obrazovanih koludrica, a život je provela u samostanu sv. Arnira u Splitu.

Svaka od ovih žena je na osebujan način dala doprinos poboljšanju života u Dalmaciji, a na učiteljima je zadatak da njihove bogate živote otmu zaboravu vremena.

Milica Milardović

Stručna usavršavanja su pravo i obveza

Učitelji i stručni suradnici ponekad nailaze na nerazumijevanje ravnatelja prilikom odlazaka na stručna usavršavanja.

Kao što naši učenici nemaju na žalost iste uvjete školovanja u Hrvatskoj, tako ni učitelji nemaju iste uvjete rada i stručnog usavršavanja.

Problem nastaje u slučaju kada učitelj usmenim putem zatraži dozvolu za odlazak na stručno usavršavanje, a ravnatelj odbije dati dozvolu pod izgovorom da za to ili nema novaca ili predstavi to kao problem jer učitelja neće imati tko "zamijeniti" u nastavi za vrijeme njegova odsustva.

Neki ravnatelji očito ne shvaćaju da su stručna usavršavanja pravo i obveza zaposlenika, a učitelji nerijetko odustaju nakon ravnateljevog usmenog odbijanja od ostvarivanja svojih prava.

Napominjemo da se već dugi niz godina najavljuje izdavanje licenci za učitelje i stručne suradnike, a dio dokumentacije koji bi se trebao prilagati za dobivanje istih trebale bi biti i potvrde o stručnom usavršavanju.

Zato možemo pretpostaviti da će učitelji koji nisu uspjeli ostvariti svoje pravo odlaska na seminare radi usmenog odbijanja ravnatelja da ih pusti, biti u problemu.

Ovakav se problem može pokušati riješiti na sljedeći način:

Ako ravnatelj zabrani zaposleniku škole odlazak na stručno usavršavanje, zaposlenik treba uputiti pismenu zamolbu za odlazak na stručno usavršavanje.

Pismena zamolba se protokolira u tajništvu škole u dva primjerka, a jedan primjerak zaposlenik zadržava za sebe.

Ako ravnatelj negativno odgovori na zamolbu, učitelj ima dokaz kojim dokazuje da nije odgovoran za izostanak sa stručnog usavršavanja, a odgovoran postaje, naravno, ravnatelj.

Iskustvo je međutim pokazalo, da se nakon pisanog protokoliranog obraćanja ravnatelju situacija uglavnom naglo popravlja u korist stručnog usavršavanja zaposlenika škole.

"Za posao učitelja su potrebne vještine koje biste trebali kada biste vozili autobus pun pilića, bez kočnica, niz makadam koji se proteže kroz Ande, i pri tom slikovito opisivali krajolik kojim prolazite." Franklin Habit

Sindikat hrvatskih učitelja
Andrije Hebranga 20/I
10 000 Zagreb

Tel: 01 4855 722, 4855 724
Fax: 01 4855 793

Trg maršala Tita 4/II
10 000 Zagreb

Učiteljski glasnik
Sindikata hrvatskih učitelja/
Pčelica je glasilo
Županijskog povjereništva
Splitsko-dalmatinske županije.

Zaposlenici u osnovnim školama mogu postati članovi Sindikata hrvatskih učitelja popunjavanjem Pristupnice.

Izdavač:

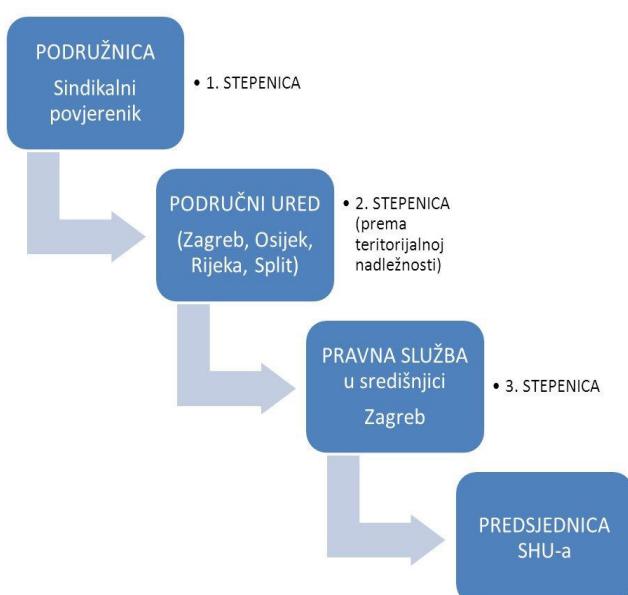
Sindikat hrvatskih učitelja

Uredništvo:

Tinka Zemunik
Milica Milardović
Tanja Bulić
Urednik: Ana Hinić
Lektor: Mišo Sučević, prof.

Glasilo je besplatno.

Kome se obratiti kad vam zatreba pomoć sindikata?

ADRESE PODRUČNIH UREDA:

Područni ured Zagreb
Andrije Hebranga 20/I, Zagreb
tel. 01 6458 512
fax 01 6458 345
mob. 098 314 645

Voditelj ureda: Irena Greblički

Područni ured Split
Kvaternikova 26, Split
tel. 021 547 558
fax 021 536 030
mob. 098 370 081

Voditelj ureda: Tinka Zemunik

Područni ured Rijeka
Krešimirova 4, Rijeka
tel. 051 213 066
fax 051 320 899
mob. 091 7610083

Područni ured Osijek
Hrvatske republike 43/I, Osijek
tel./fax 031 212 601
mob. 098 419 692

Voditelj ureda:
Aleksandar Lukadinović